

GEREKLİLİĞİ GİDEREK ARTAN DİĞER BİR ALAN: REHABİLİTASYON HEMŞİRELİĞİ

Çeviren ve Uyarlayan: Özlem ASLAN*

Hemşire ihtiyacının en yoğun olduğu alanı incelediğimiz zaman, rehabilitasyon hemşireliği, en tepeye yerleşmektedir. Bu uygulama alanında 25 yıl emeği olan Uzman Hemşire Katty DUNN, tıpkı ameliyathane hemşireliği gibi, rehabilitasyon hemşireliğinin de, birkaç hemşire öğrencinin eğitimleri sırasında karşılaştıkları bir alan olduğunu belirtmektedir. Bu deneyim olmadan, öğrenciler ve yeni mezunlar, rehabilitasyon hemşireliği ile ilgili çok az deneyime ve ciddi yanlış anlayışlara sahip olmaktadır.

Rehabilitasyon hemşireliğinin, kişiden çok şey beklediği de bir gerçektir. Sıklıkla, fiziksel güç ve özel eğitim gerektirmektedir. Sahada çalışan hemşirenin; patofizyoloji, vücut ve davranış değişiklikleri, beyin ve spinal kord yaralanmalarında farklılaşma, psikososyal özellikler, cilt bakımı, bağırsak ve mesane eğitimi, cinsellik, günlük yaşam aktiviteleri, yardımcı cihazlar, vücut mekanikleri ve hastanın taşınması konularında özel eğitimi vardır. Hastaların çoğu, semptomlarını sözel olarak dile getiremediği için, rehabilitasyon hemşirelerinin, bireyleri değerlendirmede mükemmel becerilere sahip olması beklenmektedir.

Rehabilitasyon hemşireliği çok şey gerektirmesine rağmen, aynı zamanda ödüllendirici özelliklere sahiptir. Yeni mezun bir hemşire olan Kate SCHREIBER, "Spinal kord yaralanması ünitesindeki birinci haftamda, klinik olarak hemşirelik hakkında, okuldaki üç klinik sömestre eğitimimden daha çok şey öğrendim" demekte ve şöyle devam etmektedir. "Rehabilitasyon hemşireleri, eğitime alışkınlardı ve beni, ekibin önemli ve bütünleyici bir parçası haline getirdiler."

Onun ilk hastalarından biri, 60 yaşında, Richard Thomson adında bir beydi. Yoğun

bakım ünitesinde, karısını ziyaret ederken, kendisinde abdominal anevrizma rüptürü meydana geldi. Ameliyathaneye yetiştirildi, fakat T8 seviyesinin altındaki fonksiyonlarını kaybetti. Bay Richard, yoğun bakım ünitesinde karısının yanına yerleştirildi, fakat karısıyla konuşmasına fırsat kalmadan, kısa süre sonra karısı öldü. Kendisi uyanıldığı zaman, karısını ve bacaklarını kaybetmiş olma travmasını yaşadı. Ağır kayıp ve sürekli depresyon yaşamasına rağmen iyileşti. O, şimdi günlük yaşam aktivite becerilerini bağımsız olarak sürdürmekte ve Kate'e ilham kaynağı olmaktadır.

"Rehabilitasyon hemşireliğini seviyorum. Çünkü hastaların olağanüstü güçlerini ve dirençlerini görmeme olanak tanıyor. Spinal kord yaralanması ve onun getirdiği büyük yaşamsal değişiklikleri atlatmak ve bunlarla uğraşmak, gerçekten insan iradesinin mucizevi bir sınavıdır. Bu durum, insanoğluna olan inancımı perçinlemektedir. Spinal kord yaralanması ünitesinde çalışmaya ilk başladığımda, deprese edici ve üzücü olacağını düşündüm. Bunun tamamen zıttı olduğunu keşfetmekten dolayı mutluyum." demektedir.

Rehabilitasyon hemşireliği, çok çeşitli alanlarda uygulanmaktadır. En yaygın olanı; akut ve subakut ünitelerdir. Otonominin kullanıldığı diğer alanlarda da (Vaka yönetiminde, afetzedelerde sigorta şirket yönetiminde, işçi sendikaları, yasal hemşire danışmanlığında, paralizi ve multipl skleroz dernek/vakıflarında) uygulanır. Hemşireler, en az 2 yıl rehabilitasyon uygulama deneyimine sahip olunca, iki düzeyde ulusal sertifika verilmektedir. Kate, "Bizim uğraşımız, dikkatleri bu uygulama alanına çekmektir. Eğer hemşireler, birkaç yıl

*GATA Hemşirelik Yüksekokulu (Hemşirelik Esasları Bilim Dalı Doktora Öğrencisi Dz. Sağ.Yzb.)

bu alanda kalacak olurlarsa, o alandan hiç ayrılmayacaklardır.” demektedir.

Rehabilitasyon hemşireliği ile ilgili daha fazla bilgi almak için, lütfen

marlene.s.ruiz@kp.org,

katleen.dunn@med.va.gov,

schreibe@rohan.sdsu.edu adreslerine mektup yazın.

KAYNAK

RUIZ M (2000). Rehabilitation Nursing: Another Increasing Shortage. Excellence in Clinical Practice. Fourth Quarter. 1(4):1,3.